

ΘΕΜΑ: «Τα μέσα μεταφοράς»
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
Σχολικός Σύμβουλος: Θ. Ροντογιάννης
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Μαθιουδάκη Μαρία, Τέντου Φωτεινή
Τάξη Γ΄

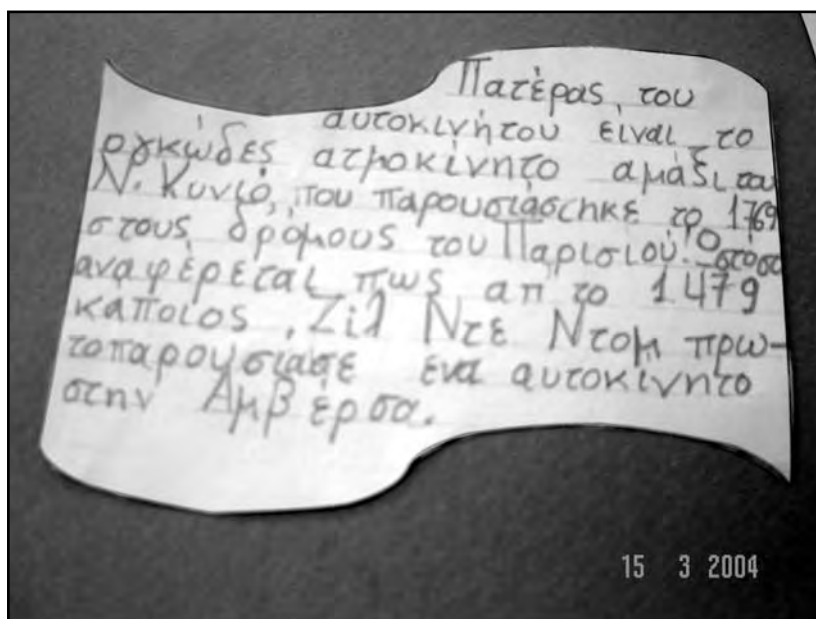
Κριτήρια επιλογής του θέματος

- Το ενδιαφέρον των παιδιών πάνω στην ενότητα: «Στο αεροπλάνο» ,του α΄ τεύχους της Γλώσσας της Γ΄ Τάξης.
- Η ηλικία των παιδιών καθώς και οι βιωματικές τους εμπειρίες με κάποια μέσα μεταφοράς.
- Η σημασία της μετακίνησης στη ζωή και στην καθημερινότητά μας.

Σχεδιασμός του προγράμματος

Το θέμα κάλυψε όλο το α΄ τρίμηνο και εντάχθηκε στους παρακάτω γνωστικούς τομείς:

- Εμείς κι ο κόσμος (Συγκοινωνίες και μεταφορές)
- Γλώσσα (Ενότητες απ' τα βιβλία της Γ΄ Τάξης: Στο αεροπλάνο, Το μεθυσμένο αμάξι, Το τρένο και άλλα σχετικά λογοτεχνικά κείμενα)
- Μυθολογία (Ο μύθος του Δαίδαλου και του Ίκαρου)
- Θρησκευτικά (Η Κιβωτός του Νώε)
- Μουσική (Παιδικά τραγούδια σχετικά με τα μέσα μεταφοράς)
- Αισθητική Αγωγή (κολάζ, ζωγραφική, κατασκευές κάποιων μέσων μεταφοράς με χαρτί αλλά και με άλλα εύχρηστα υλικά)

Σκοποί και στόχοι του προγράμματος

- Να εξασκηθούν στην αναζήτηση της πληροφορίας και στην αξιοποίησή της.
- Να αποκτήσουν γνώσεις που αφορούν τα μέσα μεταφοράς και την ιστορία τους.
- Να γνωρίσουν τις δυνατότητες χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς.
- Να κατακτήσουν βασικές έννοιες κυκλοφοριακής αγωγής.

- Να προβληματιστούν για τις συνέπειες του κυκλοφοριακού προβλήματος και της επίπτωσής του στο περιβάλλον, στην υγεία και στην οικονομία.
- Να αντιληφθούν το πώς τα διάφορα γνωστικά αντικείμενα μπορούν να συνυπάρχουν και να συνεργάζονται αρμονικά.
- Να μάθουν να συνεργάζονται, να διατυπώνουν τη γνώμη τους, να καταγράφουν και να ελέγχουν τα αποτελέσματα των ενεργειών τους.

Υλοποίηση του προγράμματος - Δραστηριότητες

Για να οργανώσουμε τη δουλειά μας, ακολουθήσαμε τα παρακάτω στάδια εφαρμογής:

- Μέσα στην Τάξη οργανώσαμε συζήτηση για τα μέσα μεταφοράς (τι ονομάζουμε μέσα μεταφοράς, κάναμε το διαχωρισμό μέσω μεταφοράς και μέσω μαζικής μεταφοράς κ.ά.)
- Με βάση την προηγούμενη συζήτηση τα παιδιά ανέλαβαν τη συγκέντρωση πληροφοριών από βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά και απ' το διαδίκτυο.
- Μετά τη συγκέντρωση του υλικού έγινε ο χωρισμός των παιδιών σε τρεις ομάδες:
  - 1^η ομάδα   μέσα μεταφοράς ξηράς
  - 2^η ομάδα   μέσα μεταφοράς θάλασσας
  - 3^η ομάδα   μέσα μεταφοράς αέρα.
- Η κάθε ομάδα ονόμασε κάποια μέσα μεταφοράς κι έτσι δημιουργήθηκε ένας εννοιολογικός χάρτης, στον οποίο οι μαθητές διατύπωσαν ελεύθερα τις σκέψεις τους σχετικά με τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται, τις συνέπειες των μέσων μεταφοράς στο περιβάλλον, τι μεταφέρουν και τι ανάγκες εξυπηρετούν. Όλα αυτά σημειώνονταν πάνω σε χαρτί του μέτρου, το οποίο τοποθετήθηκε σε κάποιο κεντρικό σημείο της Τάξης.
- Έγινε ανάγνωση κειμένων που έφεραν τα παιδιά και ήταν σχετικά με το θέμα (Το ποδήλατο του Σαμαράκη, Η τσάντα και το τσαντάκι του Ψαθά, Η Κιβωτός του Νώε απ' την Π. Διαθήκη και ο μύθος του Δαίδαλου και του Ίκαρου).
- Η κάθε ομάδα συγκέντρωσε τις φωτογραφίες και το υπόλοιπο υλικό και δημιούργησε ομαδικές αφίσες κάποιων μέσων μεταφοράς, που περιλάμβαναν στοιχεία (όπως χωρητικότητα, είδος καυσίμου, ιστορία του κ.ά.) και τις παρουσίασαν στην Τάξη.

- Οι ομάδες διατύπωσαν και έλυσαν απλά προβλήματα αριθμητικής σχετικά με το θέμα.
- Έμαθαν σχετικά τραγούδια (Το καράβι, το τρενάκι, το αεροπλάνο...)
- Δημιούργησαν ατομικά κολάζ με ζωγραφική.
- Οι μαθητές κάθε ομάδας δραματοποίησαν σκηνές που εκτυλίσσονται μέσα σε μέσα μεταφοράς (ταξί, λεωφορείο...)
- Παρουσίασαν τις γραπτές τους σκέψεις (όπως η συνομιλία μου μ' έναν ταξιτζή)
- Προβληματίστηκαν ποιος είναι ο σωστός τρόπος κυκλοφορίας με το ποδήλατο, τι ορίζει ο νόμος, τι σημαίνουν κάποια σήματα της τροχαίας κ.ά. Συμπληρώνοντας μάλιστα, κάποιες εικόνες σωστού ή λάθους, μπόρεσαν να μάθουν ποιος είναι ο σωστός τρόπος χρησιμοποίησης, του πιο οικείου γι' αυτούς μέσου μεταφοράς, του ποδήλατου.

Παρουσίαση του προγράμματος

Με την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων διαμορφώσαμε στην Τάξη μια γωνιά, όπου παρουσιάστηκαν οι εργασίες των παιδιών.

Αξιολόγηση του προγράμματος

Έγινε συζήτηση στην Τάξη με τους μαθητές, σχετικά με το τι τους άρεσε, τι δεν τους άρεσε, πού δυσκολεύτηκαν, τα θετικά κι αρνητικά στοιχεία που αφορούν τα μέσα μεταφοράς και με τις γνώσεις που απέκτησαν.

Στο τέλος όλοι συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια έρευνας και γνώσης σχετικά με την κυκλοφοριακή αγωγή.

Βιβλιογραφία

- Τρένα και σιδηροδρομικές γραμμές, εκδόσεις Εκπαιδευτική Υδρία.
- Οι μηχανές και πώς λειτουργούν, εκδόσεις Εκπαιδευτική Υδρία.
- Τα αυτοκίνητα και πώς λειτουργούν, εκδόσεις Εκπαιδευτική Υδρία.
- Ταξιδεύοντας με το θηρίο, Εκπαιδευτικός φάκελος 'Μελίνα'.
- Αρχαία ελληνική ναυσιπλοΐα, Εκπαιδευτικός φάκελος 'Μελίνα'.
- Κυκλοφοριακή αγωγή για παιδιά, εκδόσεις Στρατίκη.
- Περιοδικά 'Εψιλον' και 'Γεωτρόπιο'.
- www.9dim-elfth.thess.sch.gr
- www.isap.gr/gr/history/history.html

ΘΕΜΑ: «Κόκκινη κλωστή δεμένη... (παραμύθια)»
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΥΔΡΙΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
Σχολικός Σύμβουλος: Θ. Ροντογιάννης
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Χριστογιάννη Ευαγγελία, Φλώρου Αικατερίνη
Τάξη Β΄

Εισαγωγικά:

Στο Δημοτικό Σχολείο η επαφή του παιδιού με το παραμύθι γίνεται είτε στα πλαίσια του γλωσσικού μαθήματος είτε στα πλαίσια μελέτης και επεξεργασίας θεμάτων στην Ευέλικτη Ζώνη. Αν και το παραμύθι -και η λογοτεχνία γενικότερα- πρέπει να αποτελούν στιγμή απόλαυσης και διασκέδασης για τους μαθητές κι όχι ένα άλλο τυπικό μάθημα, η αξιοποίησή του στην ανάπτυξη των εκφραστικών μέσων, της αφήγησης και της αισθητικής καλλιέργειας έχει πολύ μεγάλη σημασία.

Η επαφή και γνωριμία του παιδιού με τον κόσμο της πραγματικότητας μέσα από το δρόμο του μύθου συντείνει στην ανάπτυξη της φαντασίας και της κριτικής του ικανότητας καθώς και στη βελτίωση της γνωστικής και γλωσσικής ικανότητας του παιδιού.

Επιλογή θέματος:

Με αφορμή:

- α) τα παραμύθια του Αίσωπου που υπάρχουν στα βιβλία της Γλώσσας και στο Ανθολόγιο (Λύκος και σκύλος- Αλεπού και σκύλος- Το λιοντάρι και η σκνίπα: Β΄ τεύχος Γλώσσας, Ήλιος και Αέρας: Ανθολόγιο,...),
- β) το ενδιαφέρον των παιδιών για τα παραμύθια σε συνδυασμό με την ηλικία τους, συζητήσαμε και αποφασίσαμε μαζί με τα παιδιά να ασχοληθούμε με τα παραμύθια.

Στόχοι:

- Να καλλιεργηθεί το ομαδικό πνεύμα εργασίας, εμπιστοσύνης και σεβασμού μέσα στην Τάξη, παράλληλα με την ανεξαρτησία και την αυτονομία του καθενός.
- Να ελευθερώσουν τον εαυτό τους, τη σκέψη τους και τη φαντασία, αφού στα παραμύθια όλα γίνονται.
- Να εξασκηθούν στην προφορική και γραπτή έκφραση.
- Να εμπλουτίσουν τη γλώσσα τους με νέες λέξεις και εκφράσεις.
- Να γνωρίσουν κείμενα με συγκροτημένο λόγο.

Υλικό:

- Βιβλιοθήκη του Σχολείου
- Παραμύθια των παιδιών που έφεραν στην Τάξη και κάναμε τη δική μας μικρή βιβλιοθήκη
- CD, κασέτες, βιντεοκασέτες
- Περιοδικά (ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ, KID'S FUN,...)

Πορεία δραστηριοτήτων

1η Φάση:

Αφού συγκεντρώθηκε το υλικό έγινε συζήτηση για:

1. Τι είναι τα παραμύθια (ποιοι τα έλεγαν, πότε, γιατί)
2. Πώς αρχίζουν, πώς τελειώνουν, το τέλος είναι πάντα καλό
3. Τίτλοι παραμυθιών, αγαπημένα παραμύθια των παιδιών

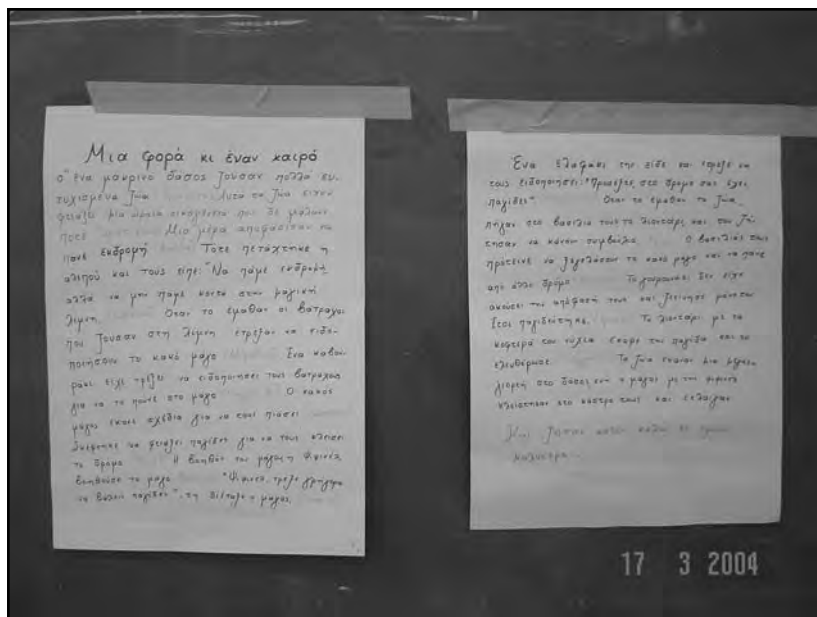
4. Ήρωες των παραμυθιών που ξέρουν
5. Ακούσαμε από CD ένα παραμύθι, διάβασε η δασκάλα ένα παραμύθι, διηγήθηκε ένας μαθητής ένα παραμύθι που ήξερε.
6. Γνωρίσαμε παλιούς και σύγχρονους παραμυθάδες.

2η Φάση:

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες (Οι ομάδες φροντίσαμε να είναι ανομοιογενούς σύνθεσης, δηλ. αγόρια-κορίτσια, μέτριοι- καλοί μαθητές). Κάθε ομάδα διάβασε ένα παραμύθι, το διηγήθηκε, το έπαιξε και το ζωγράφισε. Οι ομάδες αντάλλαξαν μεταξύ τους ερωτήσεις πάνω στα παραμύθια που ακούστηκαν.

3η Φάση:

Τα παιδιά σ' αυτή τη φάση ασχολήθηκαν ομαδικά με τις εξής δραστηριότητες:

- Έβαλαν ένα ανακατεμένο παραμύθι στη σωστή σειρά
- Δώσαμε την αρχή ενός παραμυθιού και το συνέχισαν
- Δώσαμε το τέλος σε μια μη ολοκληρωμένη ιστορία
- Δώσαμε λέξεις, τις συνέδεσαν και έγραψαν ένα παραμύθι
- Συνδυάσαμε ήρωες από γνωστά παραμύθια π.χ. η Κοκκίνοσκουφίτσα και οι επτά νάνοι
- Φτιάξαμε ένα παραμύθι λέγοντας ο καθένας μια πρόταση
- Ζωγραφίσαμε τα παραμύθια και φτιάξαμε εξώφυλλα γι' αυτά
- Δραματοποίηση - θεατρικό παιχνίδι, παντομίμα
- Φτιάξαμε σελιδοδείκτες με ζωγραφιές παραμυθιών
- Κατασκευάσαμε κούκλες για κουκλοθέατρο και μάσκες διαφόρων ηρώων από παραμύθια
- Δηλώσαμε συμμετοχή σε πανελλήνιο διαγωνισμό παραμυθιού παιδικού περιοδικού

4η Φάση:

Αφού έγιναν όλα αυτά τα παιδιά έφτασαν στην παραγωγή δικού τους παραμυθιού που έγινε στο τελευταίο δίωρο του προγράμματος, ως εξής:

Όλα τα παιδιά κάθισαν σε κύκλο μέσα στην Τάξη. Ακούσαμε το τραγούδι «Έλα Αίσωπε παππού» Στη μέση του κύκλου υπήρχε μία ανέμη με κόκκινη κλωστή. Όλοι μαζί είπαν το: «κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη...»

Ένα παιδί πήρε την κλωστή κι άρχισε: Μια φορά κι έναν καιρό στο δάσος ζούσαν πολλά ζώα ευτυχισμένα.... Έδωσε την κλωστή στο διπλανό του και συνέχισε (Εδώ να σημειώσουμε ότι είχαμε δώσει σε 6 παιδιά ονόματα ζώων κι όταν έφτανε η σειρά του καθενός έπρεπε να πει μια πρόταση σχετική με το ζώο που είχε γραμμένο στο χαρτάκι του). Τελειώνοντας όλα τα παιδιά διάβασε η δασκάλα το παραμύθι ολόκληρο όπως ειπώθηκε και το οποίο είχε καταγραφεί.

Τα παιδιά πήγαν στις ομάδες τους και εργάστηκαν:

1^η ομάδα: Ζωγράφησε το παραμύθι

2^η ομάδα: Έφτιαξε μάσκες με τους ήρωες του παραμυθιού και ετοιμάστηκε για δραματοποίηση

3^η ομάδα: Έφτιαξε το εξώφυλλο του παραμυθιού με εικόνες και τίτλο.

4^η ομάδα: Έγραψε σε καρτέλες αινίγματα με ζώα

5^η ομάδα: Από πολλά παραμύθια επέλεξαν τίτλους παραμυθιών με ζώα.

Παρουσίαση:

Αφού ολοκληρώθηκε η εργασία της κάθε ομάδας έκαναν την παρουσίαση της δουλειάς τους στην Τάξη.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς θα δοθεί ένα έντυπο στο κάθε παιδί με τις εργασίες του με σχετικές φωτογραφίες από το πρόγραμμα.

Την 4^η φάση του προγράμματος θα την παρουσιάσουμε σε εκδήλωση για όλο το Σχολείο μας.

Αξιολόγηση του προγράμματος

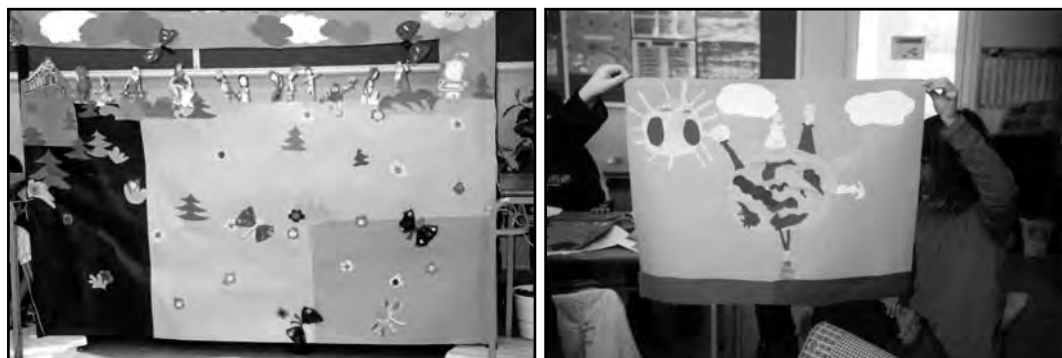
- Επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαμε θέσει σε ικανοποιητικό βαθμό
- Τα παιδιά αγάπησαν το βιβλίο γενικότερα. Αυξήθηκε ο αριθμός των παιδιών της Τάξης που δανείζονται βιβλία απ' τη δανειστική βιβλιοθήκη του Σχολείου
- Βελτιώθηκε ικανοποιητικά η προφορική και γραπτή τους έκφραση
- Καλλιεργήθηκε η αυτοπεποίθηση των μέτριων και αδύνατων μαθητών
- Παρατηρήθηκε ανάπτυξη θετικού συναισθηματικού δεσμού των παιδιών των δύο τμημάτων

Βιβλιογραφία

1. Μερακλής Μ. (1999) Το λαϊκό παραμύθι, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα
2. Κατσίκη – Γκίβαλου Άννα (1994) Παιδική Λογοτεχνία Β' τόμος, Καστανιώτη
3. Ματσαγγούρας Η. (2002) Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση, Αθήνα, Γρηγόρης
4. Τατιάνα Ραΐση- Βολανάκη, Μαριλένα Κουβέλη -Ασημακοπούλου, Τετράδιο προετοιμασίας στην έκφραση Τα δικά μου παραμύθια, Ελληνικά Γράμματα
5. Βεζυρέλλη Χριστίνα Ενθαρρύνοντας το παιδί να γράψει Σαββάλας
6. Αντιγόνη Μεταξά Η θεία Λένα στα μικρά παιδιά, Ατλαντίς
7. Λιουδάκη Μ. Στης γιαγιάς τα γόνατα
8. Σειρά Μύθοι και θρύλοι, Κέδρος

ΘΕΜΑ: «Ολυμπιακοί Αγώνες»
ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΡΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Γεωργίου Αικατερίνη
Τάξη Β΄

Η επιλογή ενός θέματος που αφορά τους Ολυμπιακούς Αγώνες για την Ευέλικτη Ζώνη, μοιάζει εκ πρώτης όψεως ασφαλής και σίγουρη. Το 2004 όλοι ξέραμε ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας θα βρισκόταν συνεχώς στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Από μόνο του αυτό το γεγονός δίνει τον πρώτο λόγο που μας έβαλε στη... διαδρομή “Αρχαία Ολυμπία- Αθήνα”, με αρκετούς σταθμούς ενδιάμεσα. Η περιέργεια μαθητών και μαθητριών της Β΄ Τάξης του Δημοτικού Σχολείου είναι μεγάλη για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, απ’ τη στιγμή που ακούνε και βλέπουν καθημερινά από εκτεταμένα γενικά αφιερώματα μέχρι και τις πιο μικρές λεπτομέρειες γι’ αυτούς. Το ενδιαφέρον τους κεντρίζεται και η διάθεσή τους να μάθουν όσο το δυνατόν περισσότερα γι’ αυτό το θέμα μεγαλώνει. Αν προσθέσουμε σ’ αυτά και το ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν να κάνουν παραδοσιακά με αθλήματα, τομέας ιδιαίτερα αγαπητός για τα παιδιά, αφού στη γλώσσα τους το άθλημα ίσως μεταφράζεται και ως περισσότερη ώρα για παιχνίδι, η βάση για ενεργή συμμετοχή των άμεσα ενδιαφερόμενων μαθητών-τριών έχει μπει. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες από μόνοι τους όμως έχουν κι ένα ακόμα πλεονέκτημα: είναι...ευέλικτοι ως θέμα! Υπάρχουν τόσο πράγματα και τόσες αξίες που συνδέονται μ’ αυτούς, υπάρχει με δυο λόγια μια επιμέρους θεματολογία ανεξάντλητη, που σου επιτρέπει να ασχοληθείς χωρίς ν’ αναμασάς αυτά που έχουν ήδη ειπωθεί και χωρίς να περιορίζεσαι στα τετριμμένα. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό σ’ αυτές τις ηλικίες να ασχολείσαι με θέματα που προβάλλουν κάποιες βασικές αρχές κοινωνικής ζωής, όπως λ.χ. συνεργασία, συμμετοχή, ομαδικότητα, συλλογική προσπάθεια. Οριοθετώντας παρόμοιους στόχους και μέσα απ’ τις διάφορες εκδηλώσεις και εργασίες οι μαθητές μπόρεσαν να μπουν, έστω και σε αρχικό στάδιο, στο κατώφλι αυτών των αρχών και αξιών.

Η μεγαλύτερη δυσκολία σ’ αυτό τον τομέα ήταν να μετατραπεί η ανταγωνιστικότητα σε ευγενική άμιλλα και συνεργασία, πράγμα που κατορθώθηκε ρίχνοντας το μεγαλύτερο βάρος στη συμμετοχή και στην επιβράβευση της ομαδικής προσπάθειας. Στο τέλος του προγράμματος τα παιδιά είχαν νιώσει ότι η ομαδική προσπάθεια είναι πιο αποτελεσματική απ’ την ατομική και ήταν χαρούμενα που όλα μαζί είχαν πετύχει κάτι, συνεισφέροντας το καθένα χωριστά αυτό που μπορούσε στο σύνολο.

Στα κριτήρια επιλογής του θέματος λοιπόν βρίσκουμε, την επικαιρότητα και το ότι το 2004 θεωρείται και είναι χρονιά ορόσημο για την Ελλάδα, την επιστροφή ενός ιστορικού γεγονότος στη ρίζα του, κάτι που σημαίνει και ευκαιρία γνωριμίας με την Ιστορία

της χώρας μας, τη γνωριμία με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, την προαγωγή και εκμάθηση ηθικών αξιών και αρχών, τη γνωριμία με τον αθλητισμό στη θεωρούμενη ως πιο ανιδιοτελή και ευγενική του όψη, καθώς και την ενασχόληση με τα Ολυμπιακά αγωνίσματα στην πιο απλή μορφή τους.

Το κεντρικό θέμα χωρίστηκε στα παρακάτω επιμέρους θέματα:

1. Αρχαία Ολυμπία και Ολυμπιακοί Αγώνες... Η γέννηση
2. Ολυμπιακά Σύμβολα
3. Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες
4. Εθελοντισμός
5. Ολυμπιακοί Αγώνες και θέατρο -μουσική-ποίηση
6. Παραολυμπιακοί Αγώνες

Η μεθοδολογία εκμάθησης στηρίχθηκε στη διαθεματική οργάνωση, την ομαδοκεντρική διδασκαλία και τη μέθοδο project.

Και έτσι ξεκίνησε η προσπάθεια...

... Η διασύνδεση μαθημάτων με το ήδη επιλεγμένο θέμα, είναι το κύριο μέλημα του δασκάλου. Στην περίπτωση μας κάθε μάθημα πήρε και από ένα κύκλο, από τους πέντε που αποτελούν το σήμα της Ολυμπιάδας: τον μπλε, το μαύρο, τον κόκκινο, τον κίτρινο και τον πράσινο.

1. Μπλε κύκλος - Γλώσσα: Το βάρος δόθηκε στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των παιδιών με νέες λέξεις, φράσεις και έννοιες, καθώς και στην καλλιέργεια του γραπτού και προφορικού λόγου. Επίσης, στην αφήγηση, στην ανάγνωση, στην περίληψη και στη συγγραφή ποιημάτων.
2. Μαύρος κύκλος - Μαθηματικά: Εδώ βρίσκουμε γραφικές παραστάσεις, υπολογισμούς (προσθέσεις και αφαιρέσεις), καθώς και την έννοια του περισσότερου και λιγότερου στα μαθηματικά.
3. Κόκκινος κύκλος - Αισθητική Αγωγή: Συμπεριλάβαμε θεατρικό παιχνίδι και κουκλοθέατρο, ζωγραφική, εικαστικές κατασκευές με πηλό, πλαστελίνες κι άλλα υλικά, συγκέντρωση σχετικού υλικού (φωτογραφίες, αφίσες, video κασέτες κ.λ.π.), καθώς και δημιουργία κολάζ.
4. Κίτρινος κύκλος - Εμείς και ο κόσμος: Βασικοί τομείς η καλλιέργεια πνεύματος ειρήνης και ευγενούς άμιλλας μεταξύ των λαών, η ευαισθητοποίηση για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και η Ιστορία των αρχαίων και σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων.
5. Πράσινος κύκλος - Φυσική Αγωγή: Υπήρξε γνωριμία με τα αθλήματα και διοργάνωση μίνι Ολυμπιάδας για την ενασχόληση των παιδιών μ' αυτά καθώς και παρακολούθηση video.

Κάποια παραδείγματα δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τα μαθήματα και τους κύκλους που αναφέραμε πριν, δίνουν μια ιδέα της πορείας που ακολουθήθηκε: Η παρου-

σίαση της Αρχαίας Ολυμπίας και των ναών της λ.χ. ξεκίνησε με αναφορά ιστορικών στοιχείων και φωτογραφιών και συνεχίστηκε με τη δημιουργία μακέτας του ιερού, που κατασκευάστηκε με πηλό, μακαρόνια και χαρτόνια (δημιουργία γεωμετρικών στερεών-ναών), καθώς και με κατασκευή επιτραπέζιου παιχνιδιού. Το “εμείς και ο κόσμος”, τα μαθηματικά και η αισθητική αγωγή έδωσαν το παρόν στις συγκεκριμένες εργασίες.

Η κατασκευή του κουκλοθέατρου και η παρουσίαση παράστασης με θέμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες, εμπλουτισμένης με σχετικά τραγούδια, όπως επίσης και η δημιουργία αθλητικού ημερολογίου με ποιήματα και τετράστιχα των παιδιών και ζωγραφιές τους, συνδέθηκαν άμεσα με τη γλώσσα και την αισθητική αγωγή.

Η διοργάνωση μίνι Ολυμπιάδας, περιλάμβανε ανάμεσα στα άλλα κατασκευή κώτινου, μεταλλίων, Ολυμπιακής μπλούζας και αθλητικών οργάνων εξ ολοκλήρου από τα παιδιά, τα οποία είχαν στη συνέχεια την ευκαιρία να πάρουν μια γεύση από κάποια αγωνίσματα και να δοκιμάσουν τις ικανότητές τους σ' αυτά. Όλα αυτά συνδέθηκαν με το μάθημα της φυσικής αγωγής και της αισθητικής αγωγής.

Ένα τελευταίο παράδειγμα ήταν η δημιουργία κρυπτόλεξου και κρεμάλας, όπως και γραφικής παράστασης και μαθηματικών ασκήσεων με βάση τις ζωγραφιές των παιδιών που έχουν άμεση σχέση με το μάθημα της γλώσσας και των μαθηματικών.

Όλα τα παραπάνω είναι μερικά μόνο απ' όσα έγιναν με δημιουργούς τα ίδια τα παιδιά, τη φαντασία και τη διάθεσή τους. Τίποτα όμως απ' αυτά που έγιναν και είτε αναφέρθηκαν είτε όχι, δεν μπορεί να αποτυπωθεί σε γραπτή μορφή μέσα σ' ένα κείμενο. Η μεγαλύτερη επιβράβευση και η μεγαλύτερη χαρά ενός δασκάλου είναι να παρακολουθεί τους μαθητές του την ώρα της συμμετοχής, την ώρα της δημιουργίας και την ώρα της ικανοποίησης για το τελικό αποτέλεσμα που τους γεμίζει περηφάνια για αυτό που πέτυχαν και δύναμη για να προσπαθήσουν για κάτι περισσότερο την επόμενη φορά. Για όλους εμάς τους εκπαιδευτικούς, το να συμμετέχουμε και ως ένα βαθμό να επηρεάζουμε τη διάπλαση ενός ανθρώπινου χαρακτήρα και να μπορούμε να τον καθοδηγούμε σε ασφαλή μονοπάτια γνώσης και ωρίμανσης, κερδίζοντας παράλληλα και εμείς γνώσεις και εμπειρίες, είναι κέρδος τεράστιο και μη μετρήσιμο, γιατί είναι απλά ανεκτίμητο. Είναι εφόδιο ζωής.

ΘΕΜΑ: «Ο μύθος της αρπαγής της Ευρώπης»

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΛΕΠΟΥΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Εκπαιδευτικοί υλοποίησης:

Πέζαρον Πηνελόπη, Ανδριώτη Ευθυμία, Μαυρομμάτη Όλγα

Τάξη Β΄

Προβληματισμός-Ορισμός του θέματος

Η αφορμή για την ενασχόληση μας με το μύθο της αρπαγής της Ευρώπης απ' το Δία, δόθηκε όταν κάποιο νήπιο έφερε στο μαγαζάκι της Τάξης μας μερικά νομίσματα ευρώ.

Η απεικόνιση της Ευρώπης πάνω στη ράχη του ταύρου- Δία στο κέρμα των 2 ευρώ έγινε θέμα συζήτησης με αμείωτο ενδιαφέρον απ' την πλευρά των παιδιών.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να γίνει ο μύθος και οι προεκτάσεις του, αντικείμενο διερεύνησης από τα παιδιά και μας.

Χρονική διάρκεια του προγράμματος

Το πρόγραμμα ξεκίνησε το Φεβρουάριο (του 2004) και τελείωσε το Μάιο (του 2004).

Μεθοδολογία

Μέθοδος σχεδίων εργασίας (project) – Διαθεματική προσέγγιση

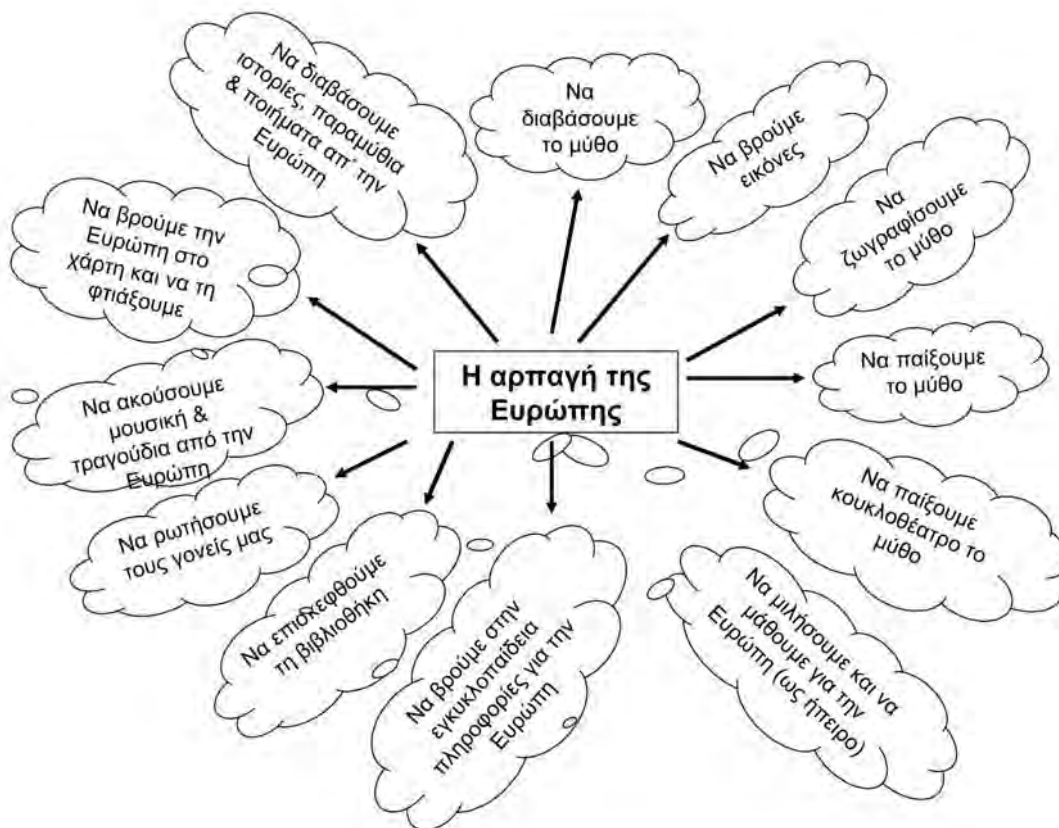
Στόχοι του προγράμματος

- Να διευρύνουν τα παιδιά τις γνώσεις τους για την ελληνική μυθολογία και να δουν πως ο συγκεκριμένος μύθος έγινε σύμβολο.
- Να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με την Ευρώπη ως ήπειρο, τις χώρες και τους λαούς της και ειδικότερα αυτούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να γνωρίσουν έργα της παιδικής λογοτεχνίας διαφόρων Ευρωπαϊκών χωρών.
- Να έρθουν σε επαφή με λέξεις και όρους που αφορούν το θέμα της Ευρώπης.
- Να αναπτύξουν την ερευνητική τους ικανότητα.
- Να καλλιεργήσουν πνεύμα συνεργασίας.
- Να εκφραστούν δημιουργικά με διάφορους τρόπους.
- Να έρθουν σε επαφή με νέες έννοιες μέσα από την ενασχόλησή τους με το θέμα.

1η Φάση: Σχεδιασμός του σχεδίου εργασίας

Αφού καταγράφηκαν οι γνώσεις των παιδιών για το θέμα και τι τα ενδιαφέρει πραγματικά να μάθουν, φτιάξαμε ιστόγραμμα με τις προτάσεις και τις ιδέες τους. Στη συνέχεια ενημερώσαμε τους γονείς και ζητήσαμε τη βοήθειά τους.

Ιστόγραμμα

2η Φάση: Διεξαγωγή δραστηριοτήτων

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες προκειμένου να συγκεντρώσουν υλικό και πληροφορίες. Στη συνέχεια αποφασίσαμε να διαμορφώσουμε κάποιες γωνίες του Νηπιαγωγείου μας ώστε να τοποθετήσουμε ό,τι έφεραν.

Η μελέτη και ταξινόμηση υλικού, καθώς και η συγκέντρωση νέων πληροφοριών ανατροφοδότησαν το σχέδιο έτσι ώστε να δημιουργηθούν επιπλέον δραστηριότητες. Επίσης το ίδιο αποτέλεσμα είχαμε και κατά την υλοποίηση κάποιων προτάσεων των παιδιών.

Ενδεικτικές δραστηριότητες κατά γνωστικά αντικείμενα

Γλώσσα

- Διαβάσαμε το μύθο της αρπαγής της Ευρώπης και αναφέραμε άλλους μύθους με κοινά στοιχεία.
- Γράψαμε τα ονόματα των ηρώων του μύθου.
- Διαβάσαμε την «Ευρωζωϊκή Κοινότητα» της Σ. Ζαραμπούκα και το «Ένα χελιδόνι για την Ευρώπη» του Ε. Τριβιζά, που έχουν θέμα τους την Ευρωπαϊκή Ένωση και συζητήσαμε γι' αυτά.
- Αναγνωρίσαμε και γράψαμε τα ονόματα των κυριότερων κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Μάθαμε τα εθνικά ονόματα (Έλληνας, Άγγλος, Ιταλός κλπ)
- Ακούσαμε τις λέξεις «Ευρώπη» και «γεια σου» (που διάλεξαν τα παιδιά) σε διάφορες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μαθηματικά

- Συγκρίναμε τις χώρες της Ε.Ε. ως προς το μέγεθός τους στο χάρτη και ως προς τον πληθυσμό.
- Συζητήσαμε για τη θέση τους στο χάρτη (πάνω από, δίπλα κλπ)
- Αναγνωρίσαμε σχήματα και χρώματα στις σημαίες των χωρών της Ε.Ε.
- Ταξινομήσαμε στη βιβλιοθήκη βιβλία ανάλογα με τη χώρα προέλευσης του συγγραφέα τους.
- Φτιάξαμε πίνακα προτίμησης με τις χώρες της Ε.Ε.
- Χρησιμοποιήσαμε το Ευρώ στο μαγαζάκι της Τάξης για τις «συναλλαγές» μας και αναγνωρίσαμε τους αριθμούς πάνω στα νομίσματα και την αξία τους.

Μελέτη Περιβάλλοντος

Φυσικό Περιβάλλον

- Διακρίναμε στο χάρτη ποιες χώρες είναι παραθαλάσσιες και ποιες ορεινές, σε ποιες κάνει κρύο και ποιες είναι πιο θερμές.
- Αναφέραμε και είδαμε χαρακτηριστικά φυτά και προϊόντα

Ανθρωπογενές περιβάλλον

- **(Κοινωνική Αγωγή):** Επισκεφθήκαμε τη δημόσια βιβλιοθήκη για πληροφορίες. Προσκαλέσαμε στο σχολείο γονείς από χώρες της Ε.Ε. που μας μίλησαν για την πατρίδα τους, μας έδειξαν φωτογραφίες, απάντησαν σε ερωτήσεις των παιδιών και μας παρουσίασαν παραδοσιακά τους εδέσματα. Αναφέραμε ήθη και έθιμα καθώς και κοινές γιορτές (καρναβάλι, Πάσχα κλπ). Η συζήτηση καταγράφηκε από τα παιδιά στο μαγνητόφωνο.
- Επίσης συζητήσαμε και παίξαμε το Ευρωκοινοβούλιο και τις Ευρωεκλογές και γνωρίσαμε τη σημαία της Ε.Ε.
- Τέλος με τη βοήθειά τους φτιάξαμε γωνίες με ποικίλο υλικό και προϊόντα από αντιπροσωπευτικές χώρες της Ε.Ε.

- **(Θρησκευτικά):** Γνωρίσαμε το θεό Δία και το Δωδεκάθεο στην αρχαία Ελλάδα. Μιλήσαμε για τη θρησκεία μας σήμερα και τις θρησκείες των Ευρωπαϊκών λαών.
- **(Ιστορία):** Συλλέξαμε φωτογραφικό υλικό από ιστορικά μνημεία και τα ζωγραφίσαμε.
- Συζητήσαμε για το πώς ο μύθος της αρπαγής της Ευρώπης έδωσε το όνομα και χάραξε τα όρια μιας ηπείρου. Τέλος με την ευκαιρία της επετείου της ελληνικής επανάστασης του '21 είδαμε εικόνες από ανάλογα γεγονότα στην Ευρώπη.
- **(Γεωγραφία):** Εντοπίσαμε την Ευρώπη στην υδρόγειο σφαίρα. Γνωρίσαμε το χάρτη της Ευρώπης και βρήκαμε τη θέση της Ελλάδας καθώς και άλλων χωρών. Παίρνοντας αφορμή από την πάλη της Ανατολής και της Δύσης στο όνειρο της Ευρώπης δείξαμε και τα σημεία του ορίζοντα στο χάρτη.
- Γνωρίσαμε τις σημαίες των ευρωπαϊκών χωρών.

Δημιουργία και Έκφραση

Εικαστικά

- Τα παιδιά ζωγράρισαν το μύθο της Ευρώπης
- Είδαμε εικόνες του μύθου όπως αυτός παρουσιάστηκε στις διάφορες μορφές τέχνης (ζωγραφική, γλυπτική, τοιχογραφία, αγγειογραφία).
- Φτιάξαμε με πηλό τον ταύρο και την Ευρώπη
- Εφαρμόσαμε την τεχνική του φροτάζ στο νόμισμα των 2 ευρώ και το μεγεθύναμε.
- Κατασκευάσαμε με χαρτοπολτό το χάρτη της Ευρώπης και αναπαραστήσαμε το ταξίδι του χελιδονιού του Ε. Τριβιζά.
- Φτιάξαμε τη σημαία της Ε.Ε. χρησιμοποιώντας τυπώματα από πατάτα σε σχήμα αστεριού.
- Ζωγραφίσαμε ελληνικές και ευρωπαϊκές σημαίες.
- Κάναμε φωτοκολάζ με εικόνες από χαρακτηριστικά ιστορικά μνημεία (Παρθενώνας, Πύργος Αιφελ κλπ).
- Φτιάξαμε στην αυλή μας τοιχογραφία με θέμα το μύθο.

Δραματική Τέχνη

- Φτιάξαμε το σενάριο κατασκευάσαμε τα κοστούμια και τις μάσκες και δραματοποιήσαμε το μύθο.
- Ετοιμάσαμε σκηνικά και κούκλες από μπουκάλια απορρυπαντικών και παίξαμε το μύθο στο κουκλοθέατρο.
- Κάποια παιδιά έγιναν χώρες της Ε.Ε. και διαφημίζοντας τις ομορφιές και τα αξιοθέατά τους προσπαθούσαν να πείσουν τα παιδιά ταξιδιώτες να τις επισκεφθούν.

Μουσική

- Ακούσαμε αντιπροσωπευτική μουσική από ευρωπαϊκές χώρες
- Διαλέξαμε κλασικά κομμάτια από γνωστούς Ευρωπαίους μουσουργούς και επενδύσαμε μουσικά τη δραματοποίησή μας και το κουκλοθέατρο.

Φυσική Αγωγή

- Οργάνωσαμε πανευρωπαϊκούς αγώνες. Τα παιδιά διάλεξαν χώρες και αγωνίσματα.
- Χορέψαμε ευρωπαϊκούς χορούς (ταραντέλλα, σπανιόλικο κλπ).

Πληροφορική

Επισκεφθήκαμε το Δημοτικό Σχολείο Αλεπούς και ψάξαμε στο διαδίκτυο για πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό.

3η Φάση: Αξιολόγηση

Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν απ' το σχέδιο εργασίας και το ενδιαφέρον τους παρέμεινε ανεξάντλητο. Οι περισσότερες δραστηριότητες ήταν δικές τους επιθυμίες τις οποίες έβλεπαν να υλοποιούνται. Δούλεψαν ομαδοσυνεργατικά και ανέλαβαν πρωτοβουλίες. Ανέπτυξαν την ερευνητική τους ικανότητα αναζητώντας πληροφορίες, παρατηρώντας και καταγράφοντας. Απέκτησαν νέες γνώσεις, εμπλούτισαν το λεξιλόγιό τους με νέες έννοιες (πατρίδα, χώρα, ήπειρος κλπ), συμμετείχαν σε συζητήσεις επιχειρηματολογώντας, και εξέφρασαν τις ιδέες τους. Απέκτησαν εμπειρίες απ' τον κόσμο «των μεγάλων». Χρησιμοποίησαν την τεχνολογία (φωτογραφική μηχανή, κασετόφωνο, υπολογιστές). Εκφράστηκαν δημιουργικά με το σώμα τους και τα διάφορα υλικά. Ήρθαν σε επαφή με διάφορα είδη έντυπου λόγου ελληνικού και ξένου (βιβλία, εγκυκλοπαίδειες, διαφημιστικά φυλλάδια, περιοδικά, παραμύθια κλπ). Κατανόησαν σε ικανοποιητικό βαθμό τη διαφορά του μύθου από το ιστορικό γεγονός. Έκαναν ταξινομήσεις και συγκρίσεις μεγεθών και τέλος γνώρισαν την Ευρώπη όχι πλέον σαν την όμορφη κόρη που έκλεψε ο Δίας, αλλά σαν ήπειρο. Την ήπειρο στην οποία ανήκει η πατρίδα μας.

Η δουλειά και τα έργα των παιδιών παρουσιάστηκαν στο Δημοτικό Σχολείο και τους γονείς οι οποίοι μοιράστηκαν τον ενθουσιασμό και τη χαρά των παιδιών τους και μας βοήθησαν σημαντικά στη συγκέντρωση υλικού. Μάλιστα μετά από πρόταση κάποιου γονέα απευθυνθήκαμε στο Μουσείο Μπενάκη το οποίο μας έστειλε διαφημιστικό φυλλάδιο και προσχέδια μάσκας ταύρου από σχετική έκθεση που είχε κάνει.

Τέλος οι νηπιαγωγοί συμμετείχαν με τον ίδιο ενθουσιασμό συντονίζοντας, καθοδηγώντας και ενθαρρύνοντας τις προσπάθειες των παιδιών. Υποστήριξαν την προσέγγιση της γνώσης μέσα από ελκυστικές δραστηριότητες και τη δημιουργία ευχάριστου φιλικού κλίματος μέσα στην Τάξη.

Βιβλιογραφία

- 1) Δ.Ε.Π.Π.Σ. για το νηπιαγωγείο, ΥΠΕΠΘ, Παιδαγ. Ινστιτούτο.
- 2) Οδηγός Σχεδίων Εργασίας, ΥΠΕΠΘ, Παιδαγ. Ινστιτούτο.
- 3) Ελληνική Μυθολογία Αφών Στεφανίδη, Εκδόσεις ΣΙΓΜΑ.
- 4) Βιβλίο Ιστορίας Γ' Δημοτικού, ΟΕΔΒ.
- 5) Παγκόσμια Μυθολογία, Β' Αιους, Εκδόσεις ΑΚΜΗ.
- 6) Εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ ΜΠΡΙΤΑΝΙΚΑ.
- 7) Εγκυκλοπαίδεια ΕΙΚΟΓΝΩΣΗ, Εκδόσεις ΔΟΜΙΚΗ.
- 8) Ταξιδεύοντας στη Μεσόγειο μ' έναν ταύρο, Ν. Ψαράκη - Μπελεσιώτη, Μουσείο ΜΠΕΝΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.
- 1) Η Εκπαιδευτική Ένωση, ΕΚΔΟΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.
- 2) Ένα χελιδόνη για την Ευρώπη, Ε. Τριβυζάς, Εκδόσεις ΜΙΛΗΤΟΣ.
- 3) Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Σ. Ζαραμπούκα, Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ.

ΘΕΜΑ: «Εμείς οι Έλληνες»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΕΡΑΚΑΡΙΩΝ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Παράσχος Μαρίνος
Τάξη ΣΤ΄

Οι μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης ζουν σ' ένα περιβάλλον το οποίο για σχεδόν 6 μήνες το χρόνο κατακλύζεται από τουρίστες όλων, σχεδόν, των εθνοτήτων. Έτσι οι περισσότερες φωνές είναι ακαταλαβίστικες και οι ξενόγλωσσες διαφημιστικές πινακίδες υπερτερούν. Ακόμη η μουσική είναι μονότονη και εκνευριστική.

Με αφορμή αυτό το γεγονός οι μαθητές επέλεξαν. Στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης, να προσεγγίσουν και να γνωρίσουν καλύτερα 12 σπουδαίους Έλληνες, πεζογράφους, μουσικούς, ζωγράφους, ανθρώπους του θεάτρου και του κινηματογράφου που έζησαν τους δύο προηγούμενους αιώνες, έχοντας τεράστια συμβολή στην αναγέννηση και την προβολή του ελληνικού πολιτισμού.

Το τέλος της εργασίας αυτής θα είναι η δημιουργία ενός ημερολογίου τοίχου σε κάθε σελίδα του οποίου θα υπάρχει σκίτσο των μαθητών για κάθε Έλληνα, οι σημαντικότερες πληροφορίες γι' αυτόν και ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα από το έργο του.

Έτσι πιστεύουν ότι απονέμεται δικαιοσύνη σ' αυτά που επιβάλλει η παγκοσμιοποίηση από τη μια μεριά και οι ανάγκες του νησιού από την άλλη.

Στόχοι

Στόχος αυτής της εργασίας είναι οι μαθητές να έλθουν πιο κοντά σε όλες σχεδόν τις μορφές του ελληνικού πολιτισμού διαβάζοντας ποίηση, ακούγοντας μουσική, προσεγγίζοντας θέματα εικαστικών τεχνών (κυρίως ζωγραφική).

- Να συνειδητοποιήσουν τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στους δημιουργούς και στο ιστορικό και κοινωνικό περιβάλλον όπου αυτοί δημιούργησαν τη διαλεκτική σχέση μεταξύ τεχνικού έργου και κοινωνικής και ιστορικής πραγματικότητας.
- Να ασκηθούν στην ανάγνωση ενός έργου ανάλογα με την ηλικία τους και την προσληπτική τους ικανότητα.
- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν βασικά θέματα της ζωγραφικής.
- Να προσεγγίσουν την ιστορία του θεάτρου και να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της θεατρικής παιδείας.
- Να γνωρίσουν τη συμβολή της ελληνικής γλώσσας στη νοηματοδότηση βασικών εννοιών του ευρωπαϊκού πολιτισμού.
- Να κατανοήσουν τη σχέση μεταξύ γλώσσας και εθνικού πολιτισμού, κυρίως μέσα από τους στίχους του «Άξιον Εστί», του Ελύτη.

«Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική.

Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου

Στις αμμουδιές του Ομήρου».

Και το απόσπασμα από «Το διάλογο» του Σολωμού

«Δεν έχω άλλο στο νου μου πάρεξ ελευθερία και γλώσσα».

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και η κάθε ομάδα κατ' αρχήν συλλέγει υλικό από τις προσφερόμενες σε αυτή πηγές. Επισκέψεις σε βιβλιοθήκες και μουσεία με σκοπό την άντληση πληροφοριών.

Αναζήτηση εικόνων και υλικού από τη σχολική βιβλιοθήκη και από άλλες πηγές, κυρίως το διαδίκτυο.

Αποδελτίωση αποσπασμάτων από τον ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο, και από περιοδικά σύγχρονα και παλιότερα.

Απομαγνητοφώνηση αποσπασμάτων προφορικού λόγου (από εκπομπές ραδιοφώνου και τηλεόρασης).

Οι μαθητές παρουσιάζουν μια δική τους δημιουργία (ποίηση, ζωγραφικό πίνακα, μουσική σύνθεση, κ.ά.).

Συγκεντρώνουν στοιχεία για τα ιστορικά γεγονότα που σηματοδότησαν το έργο τους. Πχ την ποίηση του Σολωμού, του Ελύτη, του Καβάφη, τη μουσική του Θεοδωράκη, του Χατζηδάκη, τη ζωγραφική του Θεόφιλου, τη σκηνοθετική αισθητική του Καρόλου Κουν, την αρχαιολογική σκαπάνη του Μ. Ανδρόνικου. Ακούνε πολλή μουσική και κυρίως μελοποιημένη ποίηση.

Δραστηριότητες

Με βάση τον αρχικό προγραμματισμό για το δίμηνο Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου τα παιδιά κατά σειρά γνώρισαν από πιο κοντά: Οδυσσέα Ελύτη, Κάρολο Κουν, Μάνο Χατζηδάκη και Διονύσιο Σολωμό.

Τον Οδυσσέα Ελύτη παρακολούθησαν από το Ηράκλειο όπου γεννήθηκε μέχρι και την ημέρα βράβεισής του με το Νόμπελ. Τον ακολούθησαν στα παιδικά του χρόνια, είδαν το πάθος του για την ποίηση, την μύησή του στον υπερεαλισμό από τον Αντρέα Εμπειρικό, την συνάντησή του με τη λαϊκή ζωγραφική και τον Θεόφιλο στη Μυτιλήνη το Ελληνοκεντρικό του πρόσωπο, το πατάρι του Λουμίδα και το Νίκο Γκάτσο, το πώς του χάραξε την ψυχή το Αλβανικό Έπος και ο Εμφύλιος. Τη δικαίωσή του με το Νόμπελ. Ακούστηκαν αρκετά τραγούδια σε στίχους του και μουσική Θεοδωράκη, κυρίως, Κόκοτου, Λάγιου κ.ά.

Γνώρισαν τον Κάρολο Κουν και τη φιλοσοφία του για τη μορφή της τέχνης που διάλεξε να υπηρετήσει. Από το ξεκίνημά του στο Κολέγιο Αθηνών, στο πρώτο του ποίημα τη «Λαϊκή Σκηνή» της οποίας τη σκηνή άνοιξε με την Ερωφίλη του Χορτάτζη και άλλων ως το «Θέατρο Τέχνης» για να καθιερώσει τις αισθητικές του αντιλήψεις και τη δική του σκηνοθετική γραμμή από το 1942 που το ίδρυσε μέχρι σχεδόν το θάνατό του το 1987. Έμαθαν ότι ξένοι συγγραφείς όπως Ίψεν, Πιραντέλο, Γκόρκι, Μπρεχτ κ.ά. αποδόθηκαν από τον Κουν με αριστουργηματικό τρόπο ενώ καθιέρωσε και ανέδειξε τους κυριότερους νεοέλληνες συγγραφείς.

Μαγεύτηκαν γνωρίζοντας το Μάνο Χατζηδάκη από κοντά. Γνώρισαν ολόκληρη τη μουσική του διαδρομή σχεδόν, ακούγοντας τραγούδια από την «Κάλπικη Λύρα» του Τζαβέλα τη «Στέλλα» του Κακογιάννη και το «Δράκο» του Κούνδουρου, «Τα παιδιά του Πειραιά» για την ταινία «Ποτέ την Κυριακή» που του χάρισε και το Όσκαρ, τραγούδια σε στίχους Γκάτσου και τραγούδια για θέατρο, κυρίως το «Θέατρο Τέχνης».

Ένωσαν ρίγος όταν ο χρόνος έδειξε Διονύσιο Σολωμό. Ο εθνικός μας ποιητής, η σπουδαιότερη ποιητική μορφή του νεότερου ελληνισμού, εκείνος που αναμόρφωσε την γλώσσα και την ποίησή μας ήταν τόσο κοντά τους. Τον είδαν στο μουσείο του τον φαντάστηκαν να γράφει τον «Ύμνο στην Ελευθερία» και τους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» στο Λόφο του Στράνη, επισκέφτηκαν το σπίτι που μεγάλωσε, έμαθαν τη διαδρομή του από τη Ζάκυνθο στην Ιταλία, τις σπουδές του, τον επηρεασμό του από την Ιταλική λογοτεχνία, το Δημοτικό τραγούδι και την Κρητική λογοτεχνία, τον τρόπο με τον οποίο ύμνησε την πατρίδα, την ελευθερία, τη γυναίκα, τον έρωτα, τη ζωή. Άκουσαν μελοποιημένη ποίηση σε στίχους του από Μάντζαρο, Μαρκόπουλο, Λάγιο, Ξυδάκη κ.ά.

Στιγμιότυπα από δραστηριότητες

Περιπλάνηση και αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

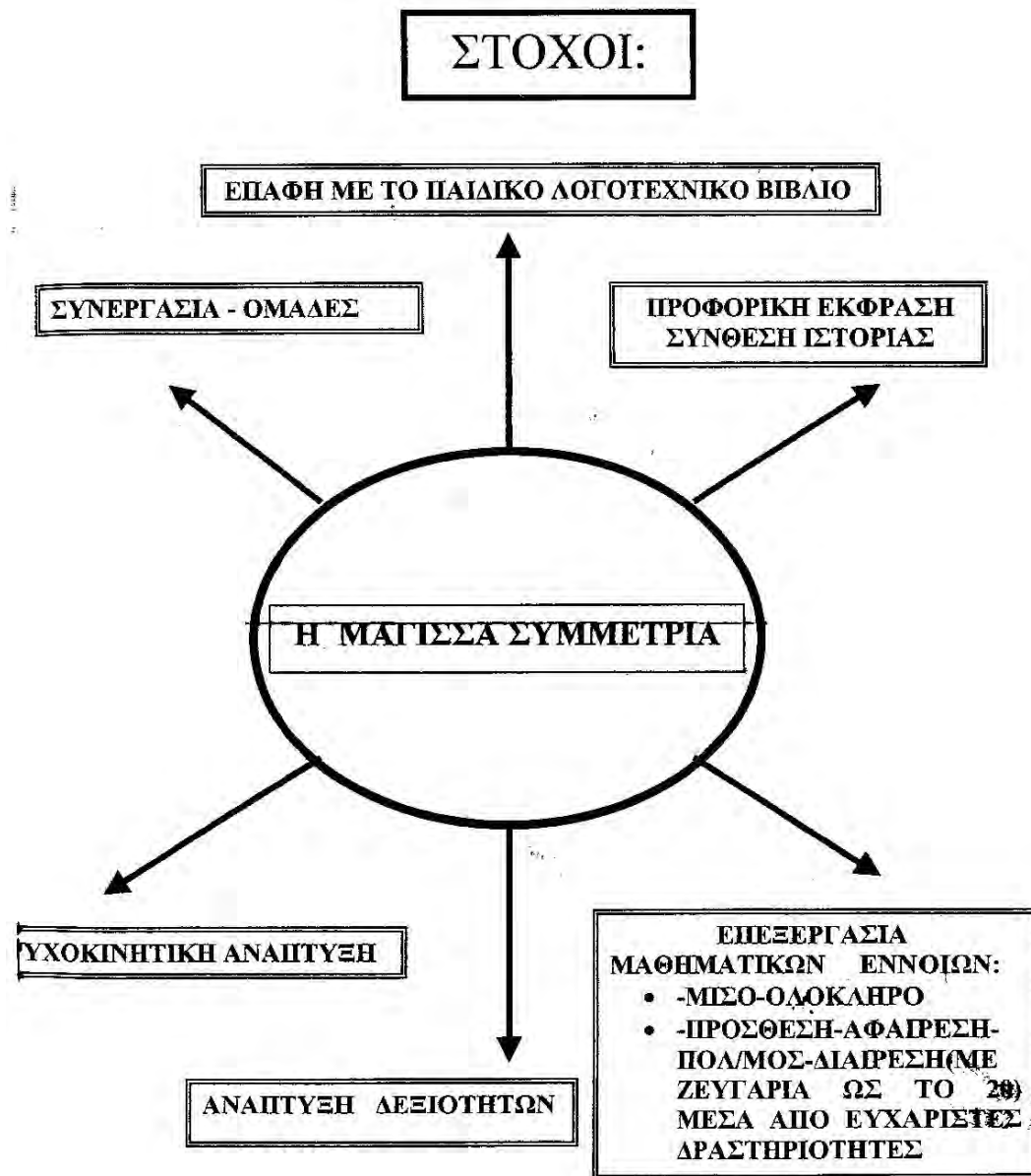

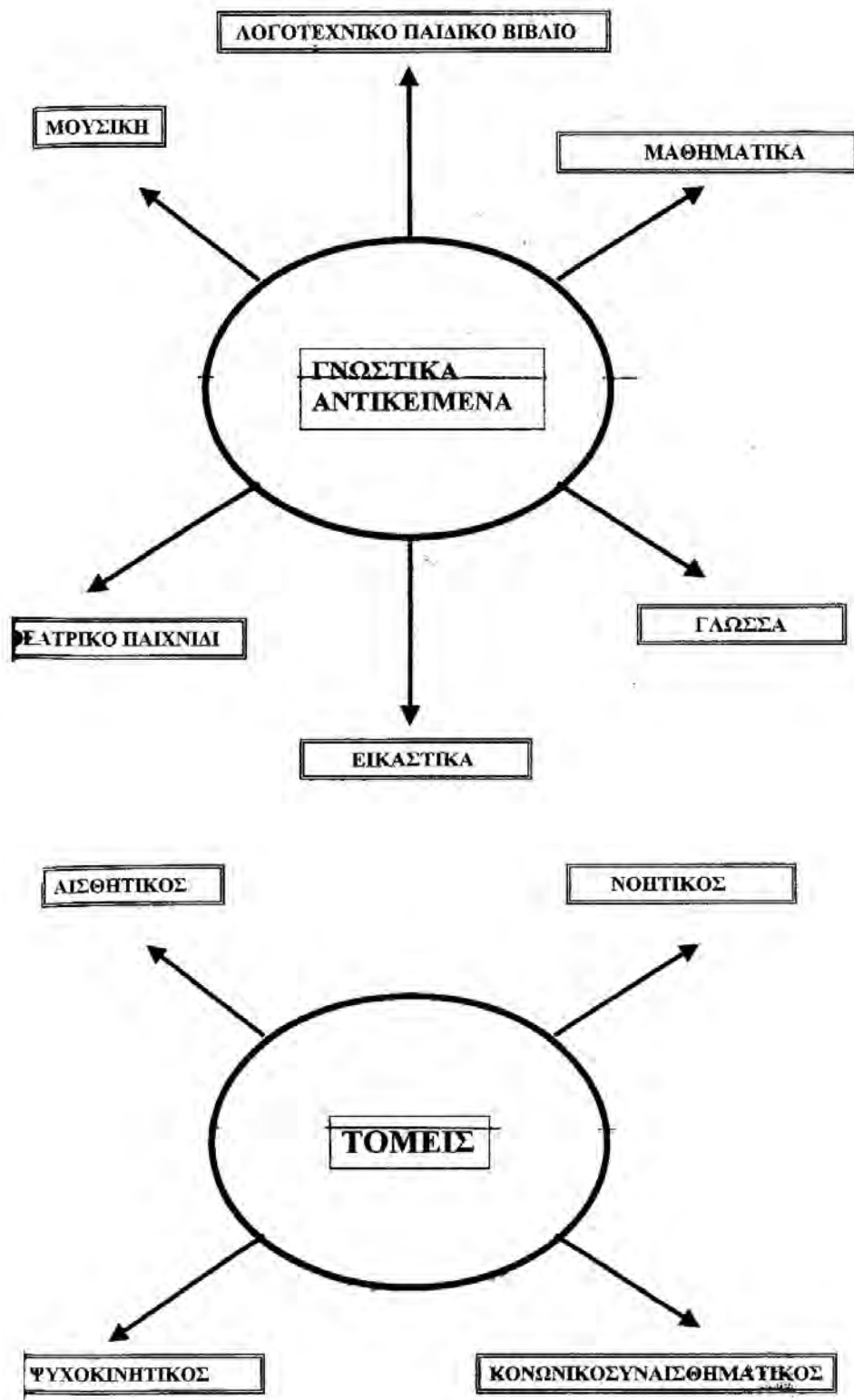
Συλλογή πληροφοριών για τον Κάρολο Κουν

Ο θαυμαστός κόσμος της μουσικής του Χατζηδάκη

ΘΕΜΑ: «Η Μάγισσα Συμμετρία»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΘΑΚΗΣ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Τσαλπατούρου Όλγα, Ηλία Αιμιλία
Τάξη Α' & Β'

Πορεία Εργασίας

Η μάγισσα – Συμμετρία παρουσιάζεται στην Τάξη λαχανιασμένη και κατακουρασμένη. Κουβαλά μαζί της ένα σακί με τα «υπάρχοντά» της.

Εξηγεί στα παιδιά ότι την έδιωξαν από το χωριό των μαγισσών και ότι χρειάζεται τη βοήθειά τους: Πρέπει να εκτελέσει σωστά όλες τις δοκιμασίες για να τη δεχτούν πάλι στο χωριό της.

A)

Η πρώτη δοκιμασία είναι να κάνουν τον καθρέφτη μαγικό. Μέσα στο σακί ρίχνουν κι άλλα αντικείμενα όπως σχοινιά, χαρτόνια, μπογιές κ.λ.π για να γίνουν κι αυτά μαγικά. Επαναλαμβάνουν όλοι μαζί τα λόγια της μάγισσας κάνουν τις κινήσεις που πρέπει και μετά ανοίγουν το σακί βγάζουν τον καθρέφτη και τα υπόλοιπα για να διαπιστώσουν ότι έγιναν μαγικά κάνουν την έξξη εικαστική δραστηριότητα:

Βουτάνε κομματάκια σκοινιού σε μπογιά και τα ακουμπάνε (δίνοντας όποιο σχήμα θέλουν) στη μια πλευρά ενός διπλωμένου κανσόν.

Διπλώνουν καλά το χαρτί και όταν το ανοίγουν παρατηρούν ότι τα σχήματα εμφανίστηκαν ακριβώς τα ίδια και στην άλλη πλευρά του χαρτιού.

Μ' αυτή τη δραστηριότητα εξασκούνται στην πράξη του : $2 \times 2 = 4$, $2 \times 3 = 6$, $2 \times 5 = 10$ κ.λ.π αλλά και στην αντίστροφη πράξη, τη διαίρεση: φαίνονται 4 σκοινάκια στο χαρτόνι μου, αν τα χωρίσω στη μέση παίρνω 2 στο ένα χέρι και δύο στο άλλο ($4:2=2$) κ.λ.π, με μια ευχάριστη ανάλαφρη, εικαστική δραστηριότητα.

B)

Η δεύτερη δοκιμασία αρχίζει μ' ένα ταξίδι σε μια χώρα παράξενη, που προσφέρει η μάγισσα στα παιδιά, θέλοντας να τα ευχαριστήσει για τη βοήθειά τους.

Το περίεργο σ' αυτή τη χώρα είναι ότι όλα τα πράγματα είναι μισά. Μισά τα δέντρα, μισά τα σπίτια κ.λ.π. Στην Τάξη φαίνονται ζωγραφισμένα μισά αντικείμενα σε μεγάλο μέγεθος, (δέντρα, λουλούδια, πουλιά κ.λ.π). Το καθένα όμως από αυτά έχει και κάτι παράξενο πάνω του: Το δέντρο-καρδιές, η πεταλούδα-αστέρια, και ό,τι άλλο σκεφτούμε να παρουσιάσουμε.

Τα παιδιά τα παρατηρούν προσεκτικά και εκφράζουν τις σκέψεις τους. Η μάγισσα τους παρασέρνει σ' έναν τρελό χορό και τους ζητά πάλι να τη βοηθήσουν.

Το δέντρο έχει πάνω 5 καρδιές, αλλά βάζοντας τον μαγικό καθρέφτη έγιναν 10, δηλαδή $5+5=10$. Αν βγάλω τον καθρέφτη $10-5=5$.

Κάνουμε δηλαδή προσθέσεις και αφαιρέσεις με τα ζευγάρια ως το είκοσι. Καθώς γίνεται αυτό προφορικά, υπάρχουν και χαρτονάκια μακρόστενα δίπλα μας ώστε κάθε φορά όποιο παιδί θέλει να βοηθήσει γράφει με μαρκαδόρο, τους αριθμούς, τα σύμβολα και τις ισότητες που αναφέρονται.

Γ)

Η τρίτη δοκιμασία αρχίζει με τη μάγισσα να χωρίζει με το δικό της τρόπο τα παιδιά σε ομάδες. Η κάθε ομάδα βρίσκει κοντά σε ποιο αντικείμενο πρέπει να τρέξει. Τα αντικείμενα είναι αυτά με τα οποία δουλέψαμε στο προηγούμενο στάδιο (δέντρο, πεταλούδα, ήλιος, λουλούδι).

Η μάγισσα τώρα ζητά από τις ομάδες, να σκεφτούν και να συνθέσουν μια ιστορία με το ζευγάρι των λέξεων που έχουν μπροστά τους: Δέντρο-καρδιές, πεταλούδα-αστέρια κ.λ.π.

Τα παιδιά συνθέτουν τις ιστορίες τους και μετά τις παρουσιάζουν με όποιο τρόπο επιθυμούν: μ; ζωγραφική, με μουσικά όργανα και αφήγηση, με θεατρικό παιχνίδι κ.λ.π

Κλείνοντας όλη αυτή τη δραστηριότητα, αν θέλουμε, έχουμε ετοιμάσει σε διαφάνεια γλωσσικές ασκήσεις με αντικείμενο το γραμματικό φαινόμενο που εξετάζουμε στο βιβλίο της Γλώσσας εκείνες τις ημέρες αλλά με θέμα, προτάσεις ή κείμενο ανάλογο με το παιδικό βιβλίο που χρησιμοποιήσαμε.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση από το βιβλίο: «Ο μαγικός καθρέφτης» της Σοφίας Μαντουβάλου.

ΘΕΜΑ: «2003: Ευρωπαϊκό έτος Ατόμων με αναπηρίες»
4^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Γιαννακοπούλου Ολυμπία*
Τάξη Δ΄

Εισαγωγή

Σχεδόν καθημερινά, όλοι μας, μικροί και μεγάλοι, ακούμε, συζητάμε και εκφράζουμε τους προβληματισμούς μας, άλλοτε μάλιστα και τον οίκτο μας, για τα «άτομα με αναπηρίες». Άλλες φορές πάλι, γυρίζουμε την πλάτη σε κάθε είδους τέτοια συζήτηση, σαν να μη μας αφορά.

Άραγε πόσοι από μας γνωρίζουν ότι στην Ευρώπη ζουν περίπου 50.000.000 συνάνθρωποι μας με αναπηρία, οι οποίοι παλεύουν για το όραμά τους;

Και ποιο είναι αυτό; Να αντιμετωπίζονται σαν κάτοχοι δικαιωμάτων, σαν ανεξάρτητοι πολίτες και καταναλωτές, να έχουν ίσες ευκαιρίες σε όλους τους τομείς της ζωής και να μην απομονώνονται.

Διαβάζοντας λοιπόν ένα σχετικό άρθρο σε μια εφημερίδα σκέφτηκα ότι θα ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον και εποικοδομητικό να περάσουμε όλα αυτά τα μηνύματα, που αφορούν ολόκληρη την κοινωνία, μέσα στο σχολείο και να προβληματίσουμε τα παιδιά πάνω στο θέμα, έτσι ώστε να αποκτήσουν μια ορθή στάση απέναντι στα άτομα με αναπηρίες.

Και δεν είχα άδικο. Τα παιδιά έδειξαν θερμό ενδιαφέρον για το θέμα, είχαν πολλά να

πουν, έφεραν στο προσκήνιο σκέψεις και ιδέες που δεν είχαν περάσει από το μυαλό μου και συνεργάστηκαν με πολύ όμορφο και αποδοτικό τρόπο. Το πρόγραμμα μας έδωσε την ευκαιρία να σκεφτούμε, να προβληματιστούμε, να γελάσουμε, να ανταλλάξουμε απόψεις, να εκφραστούμε και όλα αυτά ήταν τα ζητούμενα απ' την πρώτη στιγμή που αποφασίσαμε να πραγματοποιήσουμε το πρόγραμμα.

Αναφέρονται παρακάτω οι στόχοι, η μεθοδολογία, οι δραστηριότητες των μαθητών και η αξιολόγηση του προγράμματος.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσω τη συμβολή του ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Κεφαλονιάς που μας βοήθησε, μέσω της υπεύθυνης του κέντρου κ. Νικολάτου Αθηνάς προσφέροντας υλικό και πολύτιμες συμβουλές, ώστε να γίνει η προσέγγιση του θέματος αυτού με ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία. Επίσης να ευχαριστήσω την καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής, με ειδικότητα στα άτομα με αναπηρίες, κ. Μοσχονά Ειρήνη, που με χαρά βρέθηκε κοντά μας, πρόσφερε το χρόνο της και τις γνώσεις της και έδωσε την ευκαιρία στα παιδιά με βιωματικό τρόπο να έρθουν κοντά στα άτομα με αναπηρίες και να τα αντιμετωπίζουν με το σωστό τρόπο.

Η δασκάλα: Γιαννακοπούλου Ολυμπία

Σκοπός:

Να υιοθετήσουν τα παιδιά μια σωστή στάση απέναντι στα άτομα με αναπηρίες, να νιώσουν ότι έχουν και αυτοί τα ίδια δικαιώματα και δίκαια απαιτούν ίσες ευκαιρίες στην καθημερινή ζωή και σε όλους τους τομείς. Με τον τρόπο αυτό και συμβάλλοντας στο «χτίσιμο» μιας σωστής νοοτροπίας απέναντι στα άτομα αυτά, μπορούμε να αμβλύνουμε τα προβλήματά τους και να κάνουμε ευκολότερη την ισότιμη ένΤάξη τους στην κοινωνία μας.

Στόχοι του προγράμματος

- Να κατανοήσουμε τη σημασία της λέξης «αναπηρία»
- Να ξεχωρίσουμε τα είδη των αναπηριών
- Να καταγράψουμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες
- Να προτείνουμε λύσεις για τα προβλήματά τους
- Να γνωρίσουμε τις δραστηριότητές τους
- Να γνωρίσουμε το θεσμό των Παραολυμπιακών Αγώνων (ιστορική αναδρομή, διοργάνωση, παραολυμπιακά αθλήματα, Παραολυμπιάδα στην Αθήνα το 2004.)

Διάρκεια του προγράμματος-Μεθοδολογία

Το πρόγραμμα ξεκίνησε στις 31-10-2003 και ολοκληρώθηκε σε 28 ώρες στις 22-12-2003. Δουλέψαμε σε δίωρα και μονώρα, όπως ορίζει το πρόγραμμα.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήσαμε ήταν ποικίλες:

- Μέθοδος σχεδίων εργασίας (project)
- Συζητήσεις σε στρογγυλό τραπέζι
- Ομαδικές και ατομικές έρευνες
- Χρήση καλλιτεχνικών μέσων έκφρασης
- Συναντήσεις με ειδικούς

Διασύνδεση με τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος:

- Γλώσσα (καταγραφή υλικού, μελέτη κειμένων, ανάγνωση, ανάλυση κειμένων, ολοκλήρωση ημιτελούς ποιήματος.)
- Πληροφορική (χρήση του διαδικτύου για τη συλλογή πληροφοριών)

- Καλλιτεχνικά (κολάζ, αφίσες, ζωγραφική, θεατρικό παιχνίδι)
- Φυσική αγωγή (γνωριμία με Παραολυμπιακά αθλήματα)

Συγκρότηση ομάδων

Οι 16 μαθητές χωρίστηκαν σε 4 ομάδες με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχει ανομοιογένεια και να μπορούν όλοι να συνεργαστούν αρμονικά.

Ιδιαίτερα προβλήματα δε δημιουργήθηκαν ως προς τη λειτουργία των ομάδων και όλοι έδιναν τον καλύτερό τους εαυτό για το καλύτερο αποτέλεσμα.

Κόσμος

Τυφλή και η ίδια, η 33χρονη Σαμπρίγκε Τένμπερκεν μετέφρασε σε Μπράιγ τη θιβετανική γλώσσα και ίδρυσε ειδικό σχολείο

Τους μαθαίνει να «βλέπουν» τον κόσμο

Μια Γερμανίδα σκαρφαλώνει τα Ιμαλάια, για να διδάξει τα τυφλά παιδιά

Τα τυφλά παιδιά του Θιβέτ είναι πολλά. Σήμερα, όμως, μπορούν να διαβάσουν και να γράψουν. Τους το έμαθε μια Γερμανίδα. Δεν είναι τυχαίο που είναι κι εκείνη τυφλή.

Ψηλά στα Ιμαλάια, στη «τέγη του κόσμου», η επίδραση από τις πλοκές ακτίνες γίνεται ορισμένες φορές εγλυπτική. Είναι μια εξήγηση για τα προβλήματα όρασης πολλών θιβετανών. Ιδιαίτερα υποφέρουν τα μικρά παιδιά. Πολλά είναι τυφλά και ζουν σε απομονωμένες περιοχές.

«Ήταν θλιβερό. Είδα παιδιά 4 και 5 ετών. Ήμοιαζαν με νεογέννητα. Οι γονείς τους δεν τα είχαν μάθει να περπατούν. Πολλές φορές τα έδεσαν στο κρεβάτι, από φόβο μήπως τραυματιστούν». Έξι χρόνια μετά την πρώτη της επαφή μαζί τους, οι μνήμες της Σαμπρίγκε Τένμπερκεν είναι ακόμη ζωντανές. Τυφλή και η ίδια, είχε όμως την τύχη να γεννηθεί και να μεγαλώσει σε συνθήκες όπου οι αδυναμίες του σώματος δεν αποτελούν τροχοπέδη για την περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη. Έμαθε να στηρίζεται στο πόδι της και στο μυαλό της, να ανακαλύπτει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστά της, να αρκεί τον εαυτό της προς όφελός της. Και αυτό ακριβώς θέλησε να διδάξει και στους άλλους – να τους γνωρίσει την αξία του να ζεις ανεξάρτητος. Το κατάφερε.

Χωρίς Σύνορα. Τα τυφλά παιδιά του Θιβέτ έχουν σήμερα το δικό τους σχολείο στη Λάσα, χάρη στο ειδικό πρόγραμμα για το Θιβέτ «Μπράιγ (σύστημα ανάγνωσης τυφλών) Χωρίς Σύνορα». Εμπνευστής και

Η Σαμπρίγκε Τένμπερκεν έξω από το ειδικό σχολείο που ίδρυσε στη Λάσα

Κρόνενμπεργκ σχεδιάζουν να δημιουργήσουν το δεύτερο «Μπράιγ Χωρίς Σύνορα» στη Βόρεια Ινδία.

Ψηλή με ανοικτά καστανά μαλλιά, η 33χρονη Τένμπερκεν θυμάται έντονα τον σκεπτικισμό που αντιμετώπισε όταν μίλησε για τα σχέδιά της στους τοπικούς αξιωματούχους του Θιβέτ. Είχε μόλις απορριφθεί από διάφορες διεθνείς οργανώσεις σρωγής, στις οποίες απευθύνθηκε για να εργαστεί. Της είχαν απαντήσει ότι «τυφλοί απαγορεύεται να συμμετάσχουν σε «ερευνητικές εργασίες». Τότε από αυτό αποφάσισε να ιδρύσει τη δική της οργάνωση. Όλοι, θυμάται, τη θεώρησαν τρελή. «Δεν μπορούσαν να φανταστούν ότι θα πάω στο Θιβέτ. Έλεγαν ότι είναι αδύνατο. «Είναι τυφλή, ποιος θα τη φροντίσει, ποιος θα την κατεβύθει», ακέφτονταν».

Η αγωνία. Όμως τα όρια, στη φιλοσοφία της, είναι για να τα υπερβαίνουμε. Το είχε μάθει καλά στο ειδικό γερμανικό σχολείο για τυφλούς κόνοντας πιπασία, σκι και καγκιά. Οι 29 μαθητές της, ηλικίας 4-21 ετών, το επιβεβαιώνουν, επιδιώκοντες σε προγράμματα μουσικής, χρήσης κομπούτερ, αλλά και εκμάθησης κινεζικών και αγγλικών μαζί με τη γλώσσα του Θιβέτ.

Σε λίγο καιρό, τέσσερις μαθητές της θα ολοκληρώσουν το ειδικό πρόγραμμα και θα μεταγραφούν σε κανονικό σχολείο. Θα είναι οι πρώτοι και η διασκέδα τους το περιμένει με αγωνία. «Ένα τυφλό παιδί», επισημαίνει, «δεν θα οδηγήσει ποτέ φορτηγό. Μπορεί όμως να διαβάσει και να γράψει στο σκοτάδι. Ποιος άλλος το καταφέρει».

Εικόνες ζωής από ταξίδια, χρώματα

Η Τένμπερκεν μεγάλωσε στη Βόνη. Ο πατέρας της είναι πιανίστας και η μητέρα της σκηνοθέτης παιδικού θεάτρου. Καλλιτεχνικά φλέβα έχει και ο αδελφός της. «Είμαι η μόνη στην οικογένεια με πρακτικές ανησυχίες», διαπιστώνει. Όταν η Σαμπρίγκε ήταν δύο ετών, οι γονείς της έμαθαν ότι η κόρη τους θα έκανε σταδιακά το φως της. Δεν της το είπαν και στα 13 της ήταν τυφλή. Τα χρόνια που μεσολάβησαν όμως φρόντισαν να τα γερίσουν με εικόνες. Εικόνες ζωής από ταξίδια, χρώματα και μουσεία. «Νοερά έχω όλες τις εικόνες στο κεφάλι μου», λέει, σημειώνοντας τελικά με την απόφαση των γονιών της να μην της το πουν.

Ήταν όμως μια κατάσταση που την έφερνε συχνά σε εμψύχωση. Σκόνταφε σε αντικείμενα, χωρίς να ξέρει τα γιατί. Με το μυαλό της ήταν όλα φυσιολογικά, ακόμη κι όταν τα μάτια της είχαν αρχίσει να σκετινιάζουν.

Το ενδιαφέρον της για το Θιβέτ την πήγε στο Πανεπιστήμιο, όπου ειδικεύθηκε στη θιβετολογία. Ήταν η μοναδική τυφλή φοιτήτρια και η γλώσσα δεν είχε μεταφραστεί σε Μπράιγ. Το έκανε μόνη της. Σήμερα αντλεί χρήματα από δωρεές και από την πώληση του βιβλίου της «My Path Leads to Tibet».

LINKS:
* www.braillewithoutborders.org

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΠΕΝΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Δραστηριότητες

- Το πρώτο ερέθισμα ήταν ένα άρθρο εφημερίδας που αφορούσε το θέμα. Οι ομάδες έπρεπε να επεξεργαστούν το κείμενο, να απαντήσουν σε ερωτήσεις κατανόησης (ποιος, πότε, πού, γιατί) και να υπογραμμίσουν τα βασικά σημεία του κειμένου.
- Προβολή βιντεοταινίας που αφορούσε παιδιά με αναπηρίες, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητα, την εκπαίδευσή τους σε ειδικά σχολεία, τις ανάγκες τους, αλλά και τις ειδικές ικανότητες που έχουν. (Η ταινία είχε τίτλο: ΝΥΧΤΟΛΟΥΛΟΥΔΟ και την προμηθευτήκαμε από το ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ)
- Αναζήτηση πληροφοριών, άρθρων και εικόνων από εφημερίδες και περιοδικά και από το διαδίκτυο.
- Σύνθεση ευρημάτων, ανακοίνωση στην Τάξη, συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων.
- Καταγραφή από τις ομάδες των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες, αλλά και των τρόπων αντιμετώπισης αυτών των δυσκολιών. Αναφορές

στους φορείς που πρέπει να ενεργοποιηθούν για να βελτιωθεί η ζωή των ατόμων με αναπηρίες στην καθημερινή ζωή, και για να έχουν ίσες ευκαιρίες στην κοινωνία.

- Ανάρτηση στην Τάξη πίνακα με τα συμπεράσματά των ομάδων από την έρευνα και τη συζήτηση και συμβουλές προς όλους για σωστή στάση απέναντι στα άτομα με αναπηρίες.

- 3 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρίες- Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία- Αφίσες

3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Παγκόσμια ημέρα **Ατόμων με αναπηρίες**

Ακόμη κι αν δε βλέπω ..... όλα τα ..... τον οίκτο σας δε θέλω, όλα τα	Κι αν έχω καρτσάκι ..... βοηθήστε με ..... θέλω την προσοχή σας, όχι τη .....σας.
Μου λείπει ένα μέλος; Ε, δεν ήρθε και το ..... Έχω το μυαλό, που είναι	Η ζωή είναι ωραία ας τη ζήσουμε ..... ανάπηροι και μη φίλοι .....

- Ολοκλήρωση ημιτελούς ποιήματος από τις ομάδες.
- Παραολυμπιακοί Αγώνες
 Οι 4 ομάδες ασχολήθηκαν με επιμέρους θέματα, όπως:
  - α) Ιστορική αναδρομή των αγώνων
  - β) Παραολυμπιακά αθλήματα
  - γ) Μασκότ Παραολυμπιακών Αγώνων
  - δ) Παραολυμπιακοί αγώνες- ΑΘΗΝΑ 2004

- Παρουσίαση στην Τάξη των εργασιών των ομάδων. Κολάζ και αφίσες με θέμα τους Παραολυμπιακούς αγώνες.
- Επίσκεψη στην Τάξη της καθηγήτριας Φυσικής Αγωγής με ειδικότητα στα άτομα με αναπηρίες, κ. Μοσχονά Ειρήνης.

Αμέσως μετά την προβολή βιντεοταινίας που αφορούσε τους Παραολυμπιακούς αγώνες ακολούθησε συζήτηση, όπου οι μαθητές εξέφρασαν τις απορίες τους, τους έντονους προβληματισμούς τους, αλλά και το θαυμασμό τους για τις εκπληκτικές ικανότητες των ατόμων με αναπηρία.

- Η τελευταία δραστηριότητα αφορούσε στην επίσκεψή μας στο ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Κεφαλονιάς, ώστε να βρεθούμε κοντά στους ειδικούς που είναι επιφορτισμένοι με την υποστήριξη των ατόμων με αναπηρίες και να παρακολουθήσουμε από κοντά τη σπουδαία δουλειά που κάνουν. Αυτή η επίσκεψη έχει προγραμματιστεί να γίνει σύντομα, όταν το Κέντρο θα είναι έτοιμο να δεχτεί ομάδες μαθητών και να τους ξεναγήσει στους χώρους εργασίας των ειδικών.

Αξιολόγηση του προγράμματος

Προσπαθώντας να αξιολογήσω το πρόγραμμα έκανα πολλές συζητήσεις με τους μαθητές. Το συμπέρασμά μου ήταν ότι με την ολοκλήρωση του προγράμματος είχαμε βάλει ένα λιθαράκι στο «χτίσιμο» της σωστής στάσης απέναντι στα άτομα με αναπηρίες, όπως ήταν άλλωστε και ο αρχικός και βασικότερος στόχος μας.

Επίσης δόθηκαν ερωτηματολόγια με σκοπό να ελεγχθεί από τις απαντήσεις των μαθητών κατά πόσο το πρόγραμμα πέτυχε τους αρχικούς στόχους.

Το ενδιαφέρον των μαθητών ήταν αμείωτο σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος και οι πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες σε καμιά περίπτωση δεν κούρασε τις ομάδες. Αντίθετα όλα τα παιδιά ανυπομονούσαν για τις ώρες της ευέλικτης ζώνης και αυτό ενθουσίαζε κι εμένα που προσπαθούσα να τους εκπλήττω ευχάριστα με διάφορες δραστηριότητες.

Το μόνο πρόβλημα που αντιμετώπισα ήταν στον καταμερισμό των εργασιών στις ομάδες, όπου υπήρξαν κάποιες αντιδράσεις, αλλά σύντομα από κοινού βρήκαμε τρόπο να μη μένει κανένας παραπονεμένος, κάνοντας κλήρωση.

Οι «αδύνατοι» μαθητές με εξέπληξαν ευχάριστα αφού είχαν την ευκαιρία να δράσουν και να αποτελέσουν έναν κρίκο της ομάδας.

Βέβαια πρέπει να τονίσω εδώ ότι στην επιτυχία του προγράμματος έπαιξε καθοριστικό ρόλο το επίπεδο των μαθητών της Τάξης, αφού πρόκειται για ένα σύνολο στενά δεμένο, για παιδιά με πολλά ενδιαφέροντα και εμπειρίες.

Τελειώνοντας θα έλεγα ότι ήταν και για μένα μια πολύ όμορφη εμπειρία. Ήμουν πολύ κοντά στα παιδιά και κατάφερα να διακρίνω τα ιδιαίτερα χαρίσματα του καθενός ξεχωριστά. Επίσης πείστηκα για τη σπουδαιότητα του διαθεματικού τρόπου προσέγγισης του αναλυτικού προγράμματος, αφού είδα στην πράξη τα αποτελέσματά του.